

Nieuwsbrief Leerruimte SSRS

December 2016

3^e nieuwsbrief over de voortgang van de acties en samenwerking in de leerruimte SSRS in het prestatiecontract IJsseldelta & Twentekanalen.

Een terug- en vooruitblik!

Vegetatiebeheer door begrazing met schapen en geiten

Er is in het voorjaar 2016 een kortstondige pilot geweest met begrazing door schapen langs de Twentekanalen. Er is een kader voor een MKBA ontwikkeld door een student van de UU (Eva Boon) en een analyse gedaan m.b.t. biodiversiteitsontwikkeling door een student van hogeschool Van Hall Larenstein (Steven de Kruijff).

De pilot lijkt veelbelovend te zijn uitpakkt. Op het oog lijken de beheerdoelstellingen gehaald, maar een bevestiging vanuit het district is er niet gekomen. Dit belemmert opvolging voor volgend jaar, want het is wel een randvoorwaarde. Wel was duidelijk dat de gebieden die vorig jaar ook al begraasd waren veel sneller en beter begraasd konden worden dan 'nieuwe' gebieden. Continuïteit verbetert dus wel de potentie voor een positieve Business Case.

Geconcludeerd kan worden dat begrazing de potentie heeft duurzaam en betrouwbaar beheer te realiseren zoals beoogd binnen SSRS. Of het beheer ook betaalbaarder is hangt onder meer af van de mate waarin de baten in evenwicht gebracht kunnen worden met de kosten en teruggevoerd kunnen worden naar de betalende partijen.

Om de Business Case sluitend te krijgen moeten het volgende gebeuren:

- Besluit district m.b.t. inzet schapen als alternatief voor maaiers (doelbereiking)
- Graasseizoen verlengen met locaties langs de IJssel
- Herder moet aanpalende activiteiten ontwikkelen
- Terug kunnen voeren van baten naar de aannemer zodat deze er in de aanbesteding voor zal kiezen
- Om leren gaan met versnippering van grondeigendom door RWS
- Continueren meten van effecten op biodiversiteit aangezien dit een langjarige ontwikkeling is
- Een artikel voor een vakblad is in de maak
- Co-financiering en co-productie van o.a. ministerie van EZ via het Gilde van Schaapherders en SBB.

Nieuwsbrief Leerruimte SSRS

December 2016

Flexibele kribben en Rivierhout

Er wordt een TKI aanvraag voorbereid (indienen begin 2017) om een samenwerkingsverband op te zetten om pilots uit te voeren om de flexibele krib en rivierhout te testen. Er zijn locaties aangewezen en schetsontwerpen gemaakt.

Bij de krib is het ontwerp redelijk uitgewerkt. Er komen 2 korte kribben. Op basis van het STORM model heeft de Business Case veel verder vorm gekregen en lijken er kansen te liggen om dit model te gebruiken in de onderhoudsplanning van het district. De pilot moet verdere invulling geven aan de Business Case en een aantal aannames toetsen. Er is overleg met SLU, District en rivierkundigen. Voor rivierhout zijn er nog wat meer onzekerheden, onder meer omdat recentelijk de aanvankelijk gekozen locatie niet geschikt bleek, maar ook omdat er verschillende inzichten bestaan over het te volgen pad en het doel van de innovatie. Er wordt nu toegewerkt naar een voorstel waarin het ontwerp wel relatief klein en eenvoudig is (d.w.z. geen wezenlijk andere constructies nodig dan betonblokken aan kettingen), maar wel nog wat effect teweeg zal brengen m.b.t. voorkomen oevererosie. Ook in tijd opschalen, van klein naar groot is in dit voorstel opgenomen. Er wordt daarbij meer gedacht aan een rij bomen of kleine bundels dicht bij de oever, in het ondiepe gedeelte. Potentiele kosten en baten zijn beschreven in een discussiedocument.

Reden voor de geleidelijke aanpak zijn de bestuurlijke en financiële haalbaarheid. Grote bundels worden al snel kostbaar vanwege de betonconstructie en houtvolume en er moet een langdurig vergunningstraject doorlopen worden. Het idee is wel dat van hier uit de pilot opgeschaald kan worden.

Lessen die uit dit traject getrokken kunnen worden zijn o.a.:

- er moet in een vroeg stadium verkend en onderkend worden voor wie de potentiële baten zijn. De benodigde investeringen kunnen dan ook evenredig verdeeld worden
- Doelen van zowel de innovatie als de pilot moeten scherp neergezet worden. Welke vragen moeten in de pilot beantwoord worden en/of is de pilot een middel om discussie op gang te brengen? En hoe verhouden pragmatisme en de 'ideale' pilot zich (m.a.w. wordt de pilot beperkt om financiële redenen, stakeholder belangen of vergunningen?)?
- De TKI aanvraag is een uitgebreid proces, dus de pilot moet voldoende groot zijn om het nuttig te laten zijn
- Het zou goed zijn om verdere financieringsmogelijkheden te verkennen.

Nieuwsbrief Leerruimte SSRS

December 2016

Jumbomatten

Er zijn schetsen gemaakt van hoe jumbomatten in zijn te zetten voor kribvlammen en als ondergrond van kribben. Daarbij zijn ook verankeringsmethoden verkend. Echter, de pilot bleek dusdanig kostbaar en de bijdrage van de leverancier was te laag om de pilot op dit moment door te laten gaan. Hij is voorlopig 'on hold' gezet. Daarnaast blijft de vraag of het duurzaam is om plastic matten te gebruiken. Omdat we meefinancieren in de productie van x-streamblokken voor de flexibele kribben van de BAM hebben we ook een aanbieding gedaan om deel van de Jumbomatten mee te financieren.

Plastic Free Rivers (the Great Bubble Barrier)

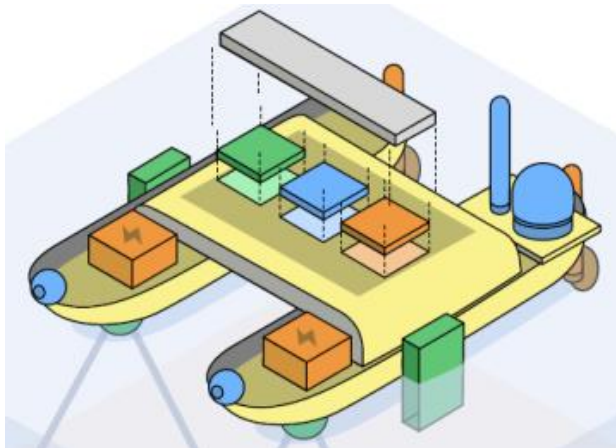

Team The Great Bubble Barrier (Anne Marieke Eveleens, Francis Zoet en Saskia Studer) zijn de winnaars van de 'Plastic Free Rivers' prijsvraag van Plastic Free Rivers Makathon. Dit betreft een bellenscherm waarbij het plastic bij elkaar wordt gedreven en om vervolgens te worden afgevangen. De komende maanden wordt het ontwerp aangescherpt om dan in het voorjaar/zomer te kunnen worden getest in de IJssel. Ook wordt daarbij verkend of extra testen in de goot nodig en haalbaar zijn, of in hoeverre met bestaande kennis een goed ontwerp kan worden gemaakt. Het team is daarnaast ook zoekende naar hoe de bedrijfsvoering vorm te gaan geven. RWS programma CIP heeft voor de prijsvraag 100k euro beschikbaar gesteld voor een 'quick and dirty' realisatie.

Slib en Brickz

Er is Tom Bade van NSI gevraagd met een plan voor de hele keten en de ontwikkeling van de Brickz te komen. Hier lijken nu de eerste stappen voor gezet te worden. Daarnaast is ook Witteveen & Bos een proces opgestart om de mogelijkheden van slib te verkennen. Als onderdeel van deze ontwikkelingen gaat Deltares aan de slag met het ontwerp van een slibvang – dit is vertraagd geraakt, de verwachting is dat dit begin volgend jaar klaar is.

Smart Shipping: autonoom varend meten

In samenwerking met Maarten Ruysenaers van Aquatic Drones B.V. wordt dit proces gevolgd. Als leerteam zijn we niet direct bezig met de ontwikkeling van deze bootjes, maar wel geïnteresseerd om testen om te monitoren te faciliteren, met name bij de rivierhout en flexibele kribben.

Nieuwsbrief Leerruimte SSRS

December 2016

Energie uit stromend water

Verschillende initiatieven zoals van EQA Projects en Pontifex Intellink (LINTUR) zijn langsgelopen. Het leerteam zal in samenwerking met het assetmanagement van RWS deze ontwikkelingen faciliteren door locaties beschikbaar te stellen, mee te denken en te ondersteunen bv in een vergunningentraject. Financiering wordt door de initiatiefnemers zelf geregeld. Belangrijk bij dit type processen is, is dat het duidelijk is wat wij wel en niet kunnen en willen doen (m.n. eigen financiering)

Ideeenstorm - inspiratie voor 2017!

Tijdens twee sessies bij Deltares zijn ideeën verzameld, o.a.:

- Betrekken van MKB via Pakhuis in Zutphen;
- IJssel als vlaggenschip voor rivierherstel;
- Monitoring, opvang en hergebruik plastic;
- Inrichting uiterwaarden voor recreatie;

In 2017 zullen een aantal van deze onderwerpen verder opgepakt worden. Eind december volgt de eerste input van Erik Mosselman.

Prijsvraag 'Stop wishing, start doing'

RWS draagt SSRS voor de prijsvraag 'stop wishing, start doing', vanuit het opdrachtgeversforum in de bouw. Het Opdrachtgeversforum in de bouw is een kring van (semi-)publieke opdrachtgevers die ervaringen uitwisselen, kennis delen en ontwikkelen en ideeën over nieuwe thema's in de bouw en infrastructuur initiëren. De Ambassadors of Change willen initiatief van de 5 Leidende Principes onder de aandacht brengen bij de opdrachtgevers. Opdrachtgevers aangesloten bij het Opdrachtgeversforum in de Bouw, kunnen mee doen om te laten zien welke projecten uit de eigen organisatie het beste voldoen aan de 5 principes.

Infratech 17 januari aanstaande

Na de lunch van 13.30-14.30 uur is er in de stand van RWS/ProRail een workshop "Duurzaam innoveren met Rijkswaterstaat". Voorbeelden van duurzame innovaties die bijdragen aan de doelen van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Verdieping vindt plaats rondom innoveren binnen lopende contracten, zoals de leerruimte SSRS.

Ambitie

- Om innovaties te blijven ontwikkelen is de ambitie daar om in het voorjaar 2017 minimaal drie Business Cases sluitend te hebben en te hebben geëvolueerd tot Pilots.
- Om Business Cases te blijven ontwikkelen en uitwerken tot Pilotvoorstellen is meer/structureel capaciteit en budget nodig. Er wordt gezocht naar structurele vormen van capaciteit en budget.
- Samen blijven durven!

Dit is een uitgave van

Leerteam SSRS

Tim van der Lugt	BAM/Van den Herik	tim.vdlugt@herik.nl
Heleen Vreugdenhil	Deltares	heleen.vreugdenhil@deltares.nl
Yuri Wolf	Rijkswaterstaat	yuri.wolf@rws.nl